

Prihovor na promóciu v Prahe 2018

Vážené slávnostné zhromaždenie,

Blahoželám absolventom. Že tu teraz stojíte po rokoch štúdia s diplomom v ruke, je aj naša veľká radosť, nás učiteľov, ktorú zdieľame spolu s vami. Nech všetko, čo ste sa na našej škole naučili, s čím ste sa stretli a o čom ste rozmýšľali, nech vám to všetko pomôže splniť poslanie vo vašom profesionálnom živote, pri práci s rozličnými cieľovými skupinami, ako aj v osobnom živote v styku s najbližšími a tými, ktorých stretávate.

Je to veľmi zaujímavý čas a rok okrúhlych výročí tento dnešný rok 2018 – máme 100 výročie založenia Česko-Slovenska, 50 výročie od okupácie nášho bývalého spoločného štátu socialistickými vojskami a prerušenia obrodného spoločenského procesu nazývaného Pražskou jarou, ktorý sa navonok obnovil o dvadsať rokov neskôr známou sviečkovou manifestáciou v Bratislave, ktorá bola prvým verejným a masovým vystúpením občanov na verejnom priestranstve v centre mesta za ľudskú a náboženskú slobodu v bývalej ČSSR a o rok vyústila do nežnej revolúcie – máme teda 30 výročie bratislavskej sviečkovej manifestácie, ďalej máme 20 výročie založenia našej katedry misiológie, ktorá sa vtedy nazývala Katedra misijnej a charitatívnej práce ešte na Trnavskej univerzite v Trnave, a rozvinula sa do dnešného inštitútu či fakulty. Tiež máme okrúhlych 14 rokov (2x7 biblická plnosť) od spolupráce medzi VŠ sv. Alžbety a Husovým inštitútom teologických štúdií, ktorej plodom je aj to, že sa tu dnes všetci stretávame na tomto milom slávnostnom podujatí.

V tomto našom školskom modeli spolupráce, ktorý sme za tie roky vyvinuli, tu máte všetko ako na tácke, a preto mi dovoľte pri príležitosti tohto významného roku jubileí krátku reflexiu:

Nechcem vám hovoriť o tom, ako je naša spolupráca modelom česko-slovenskej vzájomnosti. Ako si jeden druhého vážime a tešíme sa na seba, aj keď sme iní. Ako sa navzájom dopĺňame – tá česká usporiadanosť, systematičnosť, tradicionalizmus a štábna kultúra, na druhej strane slovenská bujarosť, mladíckosť niekedy až detinskosť, ale aj tvorivosť, túžba po slobode a neviazanosti. Pozrite sa len na naše štátnice – české a slovenské, ktoré sa uskutočňujú na Almamáter v Bratislave. U oboch bývam predsedom. Pražáci: perfektne fungujúci systém, všetci nastúpení v sakách a bielych košeliach a fičí to samochodom. Bratislavčania: trochu chaos, nejde to samo, zakaždým musím niečo niekomu pripomínať, ale z toho chaosu vznikajú niekedy nové cenné podnety, ktoré nám pohýňajú rozvoj. Jedno aj druhé je potrebné: systematičnosť a tradícia, ale aj neviazaná tvorivosť.

Nechcem vám hovoriť, ako som chodil so Slávkom Orleánskym, mojím moskovským priateľom, alkoholikom a výborným básnikom a hudobníkom, ako sme chodili a cestovali pred 25 rokmi s lacnými gitarami po rozpadávajúcom sa Sovietskom Zväze, po volžsko-tadžickej, bajklasko-amurskej a najmä transibírskej magistrále. Raz, po jednom našom vystúpení v miestnej škole v sibírskom meste Omsk sa mi skupina učiteľov prišla poďakovať so slzami v očiach, v ktorých zároveň žiarila akási radosť, a s pokorou sa mi ospravedlňovali za inváziu Sovietskych vojsk do Československa v 1968-om. Mne, vtedy chalanovi z Mehringovej ulice v Petržalke, ktorý odišiel do Ruska ohlasovať evanjelium po skrachovanej inžinierskej kariére a vnútornom obrátení. Vtedy som cítil, že to ich ospravedlnenie je adresované všetkým nám, Čechom a Slovákom.

Nechcem vám hovoriť ani o tom, ako je táto naša spolupráca ekumenickým modelom. Ešte pred nejakými 10 rokmi, keď bola spolupráca medzi nami v začiatkoch a sme sa oťukávali, som hovoril: Pozrite sa David a Hanka, Katolícka náuka hovorí toto a toto, pozrite sa na výdobytky Druhého vatikánskeho koncilu, na encykliky súčasných pápežov atď. Manželia Tonzarovci ma zas zasväcovali do prác významných husitských dejateľov a teológov. Dnes ziram, ako sme voči

sebe otvorení, máme k sebe úctu a dopĺňame sa, ako ste vy husitskí bratia a sestry, dnes väčšími odborníkmi na Druhý Vatikán ako ja. Ako poznáte tiež diela veľkých protestantských i katolíckych mysliteľov a teológov, hoci mi občas pripomínate, že sa neradíte k protestantom. Ako náš rektor pán prof. Vlado Krčméry bez otáľania (pre tých, čo zabúdajú rozumieť po slovensky prekladám – bez váhania) vyhlásil za patróna pražského detašovaného pracoviska majstra Jána Husa, pričom je jeho zvykom, že za patrónov jednotlivých pracovísk VŠ stanovuje svätých mužov alebo ženy Cirkvi.

Tiež vám nechcem hovoriť o dobročinných humanitárnych a rozvojových projektoch VŠ sv. Alžbety. Nechcem vám hovoriť o tých desiatkach projektov doma i po celom svete, ktoré naša škola a jej pracoviská spravujú, či rozbiehajú. Je to všeobecne známy fakt a niektoré z týchto humanitárnych a rozvojových projektov viac či menej poznáte. Len pred dvoma týždňami som sa vrátil z Iraku, kde som pracoval v humanitárnom projekte pre pomoc jednej z najprenasledovanejších minorít za posledné roky, ktorou sú Jezídi v Kurdistane, čo je severná časť Iraku. Je mediálne známe, čo si títo ľudia – ženy, muži a deti vytrpeli počas rokov krutého útlaku zo strany teroristického Islamského štátu. Bola to vlastne genocída. Dnes je Islamský štát na území Iraku oficiálne porazený a vyhladený. Naši spolupracovníci a študenti na Katedre misiológie, manželia Ulmanovci pod krídlami a za podpory VŠ sv. Alžbety pred štyrmi rokmi, v najhorúcejšom období, rozbehli humanitárny projekt pre vnútorných utečencov, ktorých bolo v tom čase v Iraku na stá tisíce a ktorí prevažne žijú v táboroch rozosiatych po Kurdistane. V niekoľkých z nich je dnes tento projekt implementovaný a pomáha prežívať ťažké chvíle tisícom nevinných ľudí.

A nechcem vám hovoriť ani o tom, ako sme s pánom rektorom prišli pred rokom na promočnú slávnosť so 40 minútovým meškaním. Fakt, prúser. Ale v celom kontexte tej cesty to bol veľký úspech. Lebo 70 km pred Prahou sme na diaľnici uviazli. Mali sme dve možnosti, buď budeme čakať v kolóne a zápche alebo niečo urobíme. Najprv bol aktívny náš šofér Eifel, ktorý vyšiel z auta preskúmať situáciu a u vodičov kamiónov zistil, že zápcha je na dlho. Potom vstúpil do akcie pán rektor Vladko, keď si spomenul, že sme asi jeden km za výjazdom z diaľnice, a poznal ten kraj, lebo v týchto miestach pred rokmi trávil rok vojenskej služby ako lapiduch. Takže sme cúvali po krajnici diaľnice kilometer dozadu, na ten výjazd a dostali sme sa z obkľúčenia stojacich áut. Potom sme po vedľajších cestách cez dediny a mestečká kľučkovali do matičky Prahy. Keď už bolo jasné, že takto sa motajúc zmeškáme, pán rektor zavelil asi 40 km od Prahy návrat na diaľnicu, aby sme meškanie minimalizovali. Vtedy som vstúpil do príbehu ja, lebo som si spomenul, že v rádiu, ktoré sme medzičasom zapli, hlásili, že diaľnica je pred Prahou zapchatá medzi 70 až 20 km, takže musíme ešte pokračovať po bočných cestách ešte asi 20 km. Pán rektor ma vtedy poslúchol, obišli sme zápchu, vrátili sa na diaľnicu na pravom mieste a dorazili na promóciu s tým „drobným“ meškaním. Za nami však išiel v inom aute aj slovenský minister školstva. Chcel poctiť svojou návštevou promócie naše pražské detašované pracovisko. On do Prahy v ten deň vôbec nedorazil. Keď sme sa neskoro večer z Prahy vracali, tá zápcha tam ešte stále bola. Minister nemal so sebou taký tím, ako sme mali my. Každý člen tímu zohral svoju úlohu, navzájom sme sa počúvali a krízová situácia dopadla úspešne. Takto nejako si predstavujem riadenie a rozvoj našej školy i humanitárnych a rozvojových projektov.

Ale chcem povedať vám všetkým, chcem vám povedať, že pre evanjelium sa oplatí žiť, bojovať i niečo vytrpieť. Delenie sa o evanjelium, čiže o svoju životnú skúsenosť, o životnú skúsenosť s Bohom a s ľuďmi skrze Ježiša v Duchu Svätom, je najväčšia radosť, akú som v živote zakúsil. Prajem vám všetkým takúto radosť a vnútornú silu.